

PEST, I. félv.

21. szám.

Május 27. 1869.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, csütörtökön. Előfizetési ár: helyben félévvel forint 31 A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri
Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél- félvételért 1 frt, tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt,
a Szent-István-Társulat igazgatóságához kérjük intéztetni. évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítatik.

Gróf Zichy Henrik.

A sopronymegyei kath. népnevelési egyesület május 4-kén a megyei bizottmány határozatában elérte egyik nevezetes korszakát, megválasztott megyei iskolai tanácsában. — Mintegy másfél éve, hogy Sopron-megye katolikus férfiai a különféle nyomások által fölébresztve egy egyesületet kezdtek alakítani, melynek közvetlen nemes célja volt a népnevelés emelése, de a nélkül, hogy kath. jellege esorbát szenvedjen; — közvetett célja pedig a katolikus vallásos érzület ébresztése, sorakozás azon temérek veszedelmek ellenében, melyektől legszen- tebb vallási érdekeink körülvétetvük, katolikus érdekeltség átmeneti országos korszakunkban, s mintegy előkészítése hit-sorsosainknak az országos kath. autonómiára.

Már első fellépése ezen egyesületnek 1868. jan. 24. a soproni megyeház nagy teremében rendkívüli hatást gyakorlott az egész magyar haza katolikusaira, s nemes érzületében, határozataiban rokonszenvvel üdvözöltetett, mint értesültünk még amerikai kath. hitsorsosaink részéről is. — De senki sem proféta a maga hazájában; magában a megyében elég kislelkű ellenzékkel találkozott, melyek azt gyanu-

sítani törekedtek, gyanus szemmel kísérek, és mind maguk népszerűségét féltők, mind mások ragaszkodását az ősanjához meggátlók, idegenkedtek az egyesülettől; sokan történeti jó katolikus nevéknél fogva bizottmá- nyi tagokul kinevezetvén, különféle ürügyek alatt azt el nem fogadták, nem akarván a mostani szabadelvűség-hajhászó korszakban oly érdekekkel azonosíttatni, melyek könnyen clericalis, ultramontan nevezet nyerhetek volna — és nyertek is a Krippel-féle kávéházban, a soproni kaszinóban, s több ily korszerű liberalitás kovácműhelyeiben.

Fájt az ember szívének, midőn az egyesületi elnök jelenté, hogy egy gróf Széchenyi, Batthyányi megköszönte a bizottmá- nyi tagságot; s eszünkbe jutottak a nagy nevű Széchenyi püspökök, a Batthyány érsekek stb., kik vagy alapítói voltak, vagy födiszei ezen s ezekhez hasonló neveknek. — S ime az egyesület mégis elég bizottmá- nyi,

és melegen részvevő tagot nyert, noha itt-ott már ag- gódnunk kellett, megengedtetik-e Sopronymegye 190 ezer katolikusainak ilyenemű czélokra, gyülekezetekre a legnagyobb részt ősünk pénzéből emelt megyeház

nagy tereme, vagy hova szorítottunk ki apáink házából — s ilyenkor megfogyva bár, de törve nem — meghívott bennünket mai arzképünk eredetije, gróf Zichy Henrik az ő sopronyi házába s lón albizottmányi gyülekezeteink vendégszerető magyar háziura, s mi lassan-lassan meg tovább működünk, s működésünkkel szemlátomást terjedt a kath. érzelem és lelkesülés a megyében, jegyzőkönyveink, határozataink, majd tágasb, hazai körökben élénk részvételt fogadtattak s utánzókra találtak. — s már egy év múlva megalakult Sopronymegyében a Deákpárt, mely majdnem egyenes kifolyása egyletünknek, és ezen Deákpárt kilépett a baloldaloskodó tisztikar által vezetett uralommal a küzdőterre — és győzött. és elfoglalta az őt illető helyet ezen szép megyében, rokonszenvű elbaráttit belevásztá a tisztikarba, belefolyt a képviselő választásokba, jele hogy Sopronymegye hat követe mind a jobboldal vagy is Deákpárt emberei, s ezen férfiak némüleg ki fogják pótolni azon hézagot, melyet más megyei tulhajtások a mérsékeltbb haladás sorompóiban okoztak. — s végre elérte kath. népnevelési egyletünk a legközelebb tartott bizottmányi gyűlésen azt, a mi tulajdonképen egész keletkeztének és működésének legszentebb, és szem elöl nem tévesztett célja volt, t. i. befolyt a megyénk népiskoláiba bizalmi férfaink által, s a midőn az ország újabb törvénye nyomán a megyei iskolai tanács megalakult — abba oly férfiak megválasztatását eszközölni, kik az üdvös haladás és iskoláink minden tekintetbeni legnemesb törekvések mellett a katolikus jeleget gyermekeink szívéből iskoláinkból kitorolni nem engedik.

Ezen iskolatanács május 4-kén megalakult és 34 tagot fog számlálni, kik közül öt tag megválasztatása a három szabad királyi városok önkormányzati jogára hagyatva, a többi 29 tag közül a nép vallási arányához képest 21 katolikus, hat protestáns és két zsidó tag választatott, s valamint a két kisebb felekezeti tanács-tagok az illetők bizalmi emberei, úgy nyíltan és örömmel írhatjuk: hogy a megválasztott 21 katolikus tanácsos kifolyásai bizalmunknak, s mind iskolai szakavatottságra, mind ügybuzgalomra, mind vallási érzületre nézve megérdemlik, hogy ezen szent ügy kezeikbe letéssék.

Hisz legnagyobb részt kath. egyletünk élénk harczosi és pártolói, ilyen például a veterán harczos Tóth Bálint, Hánnibal József, Simon Vince csornai prépost, gróf Niczky Lajos egyletünk elnöke, Simon Nepom. János, Csupor, és többen; — ezekhez járul Hodics Ferenc és Voidt József sopronyi kanonokok mindkettő az iskolák buzgó embere, és kettő a falusi papságból, két esperes Szalay Pál kano-

nok és Horváth István a horvát nyelv tekintetéből. Mind ezen bizalmi férfaink díszét képezi a füles gróf, Zichy Henrik volt mosonyi főispán es. kir. belső titkos tanácsos ő nagyméltósága.

Hosszra terjedt ezikkünk még hosszabbra nyulnék, ha ezen jeles férfiú kitünő buzgalmát a katolikus vallási érdekekre nézve rendre elősorolnók. Ezt azonban más alkalomra halasztjuk.

Csak rövid szavakban rajzolva a gróf urat magát, azt jelenthetjük, hogy ott van mindenütt, a hol hazánk érdeke, emelése, java mint hazafit, de ott is van mindenhol, a hol a kath. vallás érdeke, védelme, terjesztése, java mint rokonérmű lelkes katolikus hívják, igénylik.

Ő exja gróf Zichy Henrik a sopronymegyei kath. népnevelési egylet egyik legbuzgóbb tagja, ki annak szülemelését, létezését, működését mind jeles tanácsaival, mind házának sokszori átengedésével, mind tetemes anyagi áldozatokkal kezdettől fogva segítette és segíti; és ki azon minőségben mint megyei iskolai tanács-tag is hív fog lenni nemes elveihez mindvégig.

Sok többi közhasznú áldozataihoz, csak e napokban is egy nagylelkű nemes tettet esatolt, midőn elveinek életbeléptetése anyagi segélyeül, t. i. hogy a vallási jelleg a népiskolákból ki ne küszöbölthessék, a mosonymegyei szegény iskolák számára hét ezer forintnyi megyei alapítványt tett, — és pedig a kath. iskolákra a népesség 63 ezernyi arányához képest hat ezer frtot, a 8 ezernyi protestáns számára 1000 frtot.

Fogadja ő exja hazafias köszönetünket, és legáltalásb legforróbb elismerésünket, mind más, mind ezen utóbbi nemes tetteiért. Nem hiába áll ő ott, közel a nagy Széchenyi Istvánhoz, ki 1825-ben kitalálta tettel azt, a mit Nagy Pál a haza emelésére nagy emlékü történelmi szavaival hangoztatott! — Nekünk szent céljaink, kath. népiskoláink emelésére, és az ellenséges befolyásoktól megvédésére éber szorgalmunk, meleg részvétünk, és kölcsönös eszmecserénk kivül három dolog szükséges; ezek elseje: a pénz, másodika: a pénz, s a harmadika is: a pénzbeli anyagi segítség — s ő excellentiájáé azon hervadhatlan dicsőség, hogy ő ezen nagyfontosságú tárgyban szóval is tettel is a kezdő. Sok utánzót ezen dicső téren. — Az áldozatok ezerszeres kamatot hoznak honunk jövőjében, gyermekeink nem csak minden tekintetben korszerű, kitünő, de egyszersmind vallásos és erkölesi nevelésben is — s az ellenséges áramlatok nem fogják nemzedékünk szent örökségét, vallását ilyen amolyan divatos nevek zománca alatt megmételtyezni.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Hérits Antal.

Ki-kimegyek a zöld ligetbe.

Ki-kimegyek a zöld ligetbe,
Édes vágyak szárnyain vitetve:
Boldogságom nekem csak ott van,
Ha beszélek a — virágokkal.

Ők a tavasz szép leányai...
Csak köztük tud szívem lángzani.
Szívem ott, bár volna jégdarab —
Mint Január vére, forr, dagad.

Azért hogy ha tűz-sebem sajog —
Látván, mint vesz a szent elv s a jog...
Ha erények temetőjébe
Csábitgat a bűnvágy lidérece;

Ha bántalmak Sebestyén-nyilát
Érzem, mikét rám hajt e világ;
Ha szívbékém pálmá-gyökerét
Lelkismeret rájja féregként:

Akkor futok ki a ligetbe
S virágokhoz esdek lihegve:
Oh! ti kedves szépek!.. angyalok,
Nyiljek meg szűz bimbó-ajkatok!

Szerelmetek lehe — az illat —
Elszédít, ha ajkítok nyilnak
S boldog leszek — perezre legalább:
Iván a kéj isteni borát!...

Répássy János.

Kilenczedik Pius.

— Jellemvonások. —

A pesti központi papnövelde magyar egyházirodalmi iskolája által ápril 11-kén rendezett ünnepélyen olvasta: Ruzsicska Kálmán.

(Vége.)

Az encyclica s syllabus megjelent, — megjelent oly időszakban, midőn a világ alig érté önmagát. Egy pillantás Itália-, Lengyel- s Németországra, s fájdalommal látjuk, hogy a nemzetek harez-, elégedetlenség-, lázas bizonytalanságban emészti életerejüket. A társadalmi élet elvei, a történelmi hagyományok, az államok és népek sziklaszerű vívmányai közelednek ama örvény széléhez, mely örült sebességgel ragadja magával a jog, rend s isteni tekintély örök törvényeit; a szenvedély, az anyagiség lélekölő fegyvereivel akarja magát érvényesíteni; választani kell az anyag s szellem, Isten s ember, lét és megszűnés közt.

Reszkettek a jobbak, hogy nem lesz, ki a század szegénységét egész szomorú valójában előtüntesse s emelt fővel adja tudtára az emberiségnek, hogy meghazudtolta önmagát... s midőn a divatos elvek harsoztatói alig bírnak több tápot szolgáltatni a lángra gyúlt kebleknek... megszólal szent Péter unokája — Európa szívéen érzi magát találva, mert: „vivax est sermo Dei et efficax et penetrabilior gladio ancipiti et pertingens usque ad divisionem animae et spiritus.“ (Eleven és hathatós az Isten beszéde, áthatóbb minden kétélű kardnál és beható az elme és lélek eloszlásáig.) (Pál a Zsidókhoz 4 fej. 12 vers.)

Róma megszállva, a német fejedelemségekkel concordatumok megemmisítve, a Péter öröksége feletti piemonti szerződés megkötve, s Pius mit tesz?

A politikai kérdések s társadalmi érdekek közt érvényt szerez a hitcikkelyeknek; átkozza azt a szabadságot, mely a gonoszság álezául szolgál, s a hitéletet alapjaiban megingatva nem egyéb világesalásnál; átkozza ama polgárosodást, mely Istent és szent törvényeit nem ismeri el; átkozza azt a szabadelvűséget, mely szolgaságba szorítja az egyházat, magasztalja annak megrablóit s üldözőit...

Európa figyelni kezdte e szavakra, s kik akarták, megérthették, hogy ismét így s ily körülmények közt csak Isten földi helytartója, csak egy Nagy Leó, XVI. Gergely, s VIII. Bonifác méltó utóda szólhatott. Egy IX. Pius, ki az egy Isten imádását századokon keresztül értő emberiség újkori bálványait: a féktelenséget, szellemimádást s agyistenítést látva, nem dobja el fölindulásában a rábizott isteni titkok s parancsok örök lapjait, de keserű fájdalmait lelkébe

zárva, — kezében az örökjog s isteni igazság szent fegyverével — kikeresi az utat, mely legalkalmasabban vezet a halandók szívéhez, s midőn annyian még ama helyet is irigylük tőle, hova fejét hajtja le, — ő... atyai szívére ölelné az egész világot, szívesen feledne annyi bántalmat, annyi megtámadást.

A ki így szeret, — az hü tanuságot ad magáról a századoknak...!

Nem fárad-e ki az elme ennyi lelki nagyság, ennyi fenség átgondolására? s még Pius pápaságának fénypontjáról említést sem tettünk. Oh e fénypont egy csodás — egy örökfényű csillag, mely a legkésőbb századokra, — a világ végéig áttündököl!

A gögnek, az önistenítésnek nem lehetett egyéb eredménye, mint az embertagadás. Midőn az emberiség nagykorúságát akarja elérni, Istenhez véli magát hasonlónak, s ép e percz tudatában bukik meg, elfeledve az első ember lázadását s szomorú esetét — el az isteni ajakról felhangzó első szomorú átkot...

Az embert mindenekelőtt vissza kelle adni önmagának, az őt megillető méltóság s isteni hasonlatosság fenségének; hogy lássa az első embert szentsége s tisztasága fényében, s hogy lássa borzasztó hálátlansága szülte undok vétkében.

Az emberi dicsőség eme magasztos megmentését — csak az Immaculata ünnepélyes kimondása eszközölhetette. A hitet, mely élt az egyházban, V. Pius, V. Pál, XII. Gergely, VII. Sándor különböző rendelvényekben erősítének meg, Pius hitcikkelylyé emelte.

„Ő még a száműzetés idején, — midőn lángban állott minden, süllyedésnek indult a multnak bölcsesége által állított minden emlék, — az örült félelemnek szorgalmával szaggatta lefelé kiki kilencszázados lakhelyét azon tűz elől, melyet magok gyújtottak meg, — midőn a rettegés hatalma alatt valánk, tévedezve reményeink között, mintegy felejtve, hogy a nagy Károlyok s Pipinek örökségét elvesztette, felejtve az örökvaros háladatlanságát, a Boldogságos szűz tiszteletének gyarapításán szorgalmatoskodik, és felhívja a keresztény világot, hogy a kereszt tövéhez borulva imádkozunk tanácsért s felvilágosításért azok számára, kiket egyházi pápai tanácsából azon kérdés megfajtásával

bizott meg: vajjon az egyház imádságaiban, litániáiban használhatja-e ezen szót: Immaculata? *)

Ime a szent buzgalom!!!

S egyszer csak eljött a nap.**) midőn Pius örömtől reszkető ajakkal hangoztatá szent Péter hajlékában:

„Declaramus, pronunciamus, definimus doctrinam, quae tenet, beatissimam Virginem Mariam in primis instanti suae conceptionis fuisse singulari omnipotentis Dei gratiae privilegio, intuitu meritorum Christi Jesu Salvatoris humani generis, ab omni originalis culpae lae praeservatam, immunem, esse a Deo revelatam, atque idecirco ab omnibus fidelibus firmiter, constanterque credendam.“

(„Kijelentjük, kihirdetjük, elhatározzuk, hogy a tant, mely a Boldogságos szűz Máriát, fogantatásának első pillanatában a mindenható Isten különös kegyelme — Jézus Krisztusnak, az emberi nem megváltója érdemeinek tekintetéből az eredendő bűn szennyétől megőrzöttnek és mentnek tartja, Isten nyilatkoztatta ki, és azért minden hívő szilárdul és állhatatosan higye.“)

Azt mondják, ***) hogy e szentséges szavak után benső megindulása s könyei félbenszakították, s kénytelen volt megállapodni s letörleni könyeinek árját, mely szeméit elborította. ... szíve ajkán volt, nem tudták, szónokol-e vagy olvas, hangja annyira lelkesült s megindító vala; érezték, hogy a kereszténység atyja, Máriának hódoló fia, az egyháznak legfőbb pásztorja, s a vallás esalhatatlan bírása együttvéve szólnak, vagyis inkább isteni szellem az, mely szája által nyilatkozik, s mely az igazság alkotójának szózatával Mária iránt gyöngéden hódoló szívének érzelmeit elegyíti. ...

Boldog Pius!!! mert megdicsőítéd annak szülőjét, ki az orient meggyújtá és a világ sarkait építé, a ki a szeleknek szárnyakat adott és villámaival, miként az ostorral csattog, a ki az ezredéves Siont miként a fűszalat rengeti meg pillantásaival.

Megdicsőítéd azt, ki tiszta vala, mint az Úr testét magába foglaló kehely, szent s ihletlen, mint a lán-goló csipkebokor, melyben Jehova megjelent.

Csak Istentől hivatott cselekedhetik ily nagyokat; csak Istentől hivatott testesítheti meg az emberiség százados hitét!!!

* * *

S ezzel elértünk a magaslatra, honnan még egyszer szemlélhetjük át az erényeket, melyeket gyenge szavakkal, de szívünk lángbuzgalmával fűztünk egybe e nap örömére.

Valamint VII. Gergely és III. Vincze reformátorok valának koruk szellemében, u. y Pius is reformátor a 19-ik században. S ha tekintjük a kort egész meztelenségében s Pius dicső erényei körében, tegyük kezünket szívünkre s mondjuk el a spanyol Juan Gonzalessal, miszerint: „a legromlottabb időszakban Ő a legjobb szív.“ A mint el volt készülve a szenvedésekre, ép oly égi megadással tűrte azokat s türi jelenleg is, mert „a rózsából készült korona nem az, melyet az életben kapunk, mert itt töviséből fonottat kell viselnünk.“ *)

S ha valami, ugy bizonynyal Pius pápaságának gondolata önkénytelenül is emlékünkebe idézi az irás szavait: „Mert Isten kezét a népek fölé emelte s föl-magaszaltta jelét a nemzetek közt.“

S ne esodáljuk, ha a nagy Montalembert lelkesedésében ihletetlen kiáltja, hogy: „IX. Pius a pápák és emberek legnagyobbika!“

Mit rejt magában a reményteljes jövő, melynek küszöbén állunk — Isten tudja; de mi, kik megszoktuk látni az ő ujjának intézkedését szentegyházában, legyünk oly erősek hitünkben, mint vallásos szent-atyánk Isten utjainak követésében. A mi hitünk vigasz leend a szentatyának s vajmi boldogok mi, kik ezt tehetjük, mert „jaj és jaj azoknak, kik fonséges homlokát bekeríték a szenvedés koronájával.“

Szenvedjünk mi is Szentatyánk türelmével s hatalán csatára hí a szentügy, jelszavunk a költő dala:

Ki kell hát tüzni azt a zászlót!
Hadd lengjen nyíltan, szabadon,
Mindegy, ha nincs is sas fölötte;
De szent galamb áll őrt azon:
A Szentlélek, kiből születünk,
S ki szíveinkben itt dobog;
Előre hát! míg ő közöttünk
Az egyház élni s győzni fog!!

Éljen IX. Pius!!!!!!

A z u t o l s ó á l d á s .

— Beszély. —

(Polytatás.)

III.

Egy egész év mult el az első fejezetben elmondottak óta, mióta pedig Berlint elhagytuk, két hónap tünt el az örökkévalóság tengerében. — A természet változhatlan törvénye szerint tehát, mint elbeszélésünk elején, ugy most is tél van. — De ne ijedjen meg kedves olvasó; mert nem fogunk kün az utczán járni, mely különben is üres, élettelen, s csak annyiban zajos, a mennyiben a havasesó ugyancsak erősen csapkodja az ablakokat.

*) Perger J.: „Immaculata“

***) Az örökké emlékezetes 1854. év decz. 8-ka.

****) L. L'Univers 1854.

Egyuttal jó lesz megemliteni, hogy Bécs egyik külvárosában egy terjedelmes és esinosan tartott házban vagyunk. — A szoba igen egyszerű s a szép tisztára meszelt falakon itt-ott néhány fa-keretes szent kép függ. Az összes butorzat négy pokróczczal leterített ágyból, ugyanannyi faszék, s az utczára néző két ablak közé helyezett rozszant asztalból áll, mely utóbbin egy esorba tintás üveg diszeleg, vagy inkább disztelenkedik. — Az

*) Pius válasz-szavai a limburgiak ama feliratára, melynek borítékán a szent Szűz ábrázoltatik, mint veszi le Pius fejéről a tövis koronát, s tesz helyére rózsából fonottat.

asztal fölött a falon Üdvözítőnk függ barna fakeresztre szegezve s kifeszített sz. kezeit ölelésre tárja azon négy beesett arczu részint kopasz, részint ősz alak felé, kik egyenkint az ágyakon ülve durva vászonszövetű ruhában pipálgattak.

Ez öregeknek itt kényelmes helyök volt, enni-inni kaptak eleget, s néha egyikét krajezár is megfordult kezök közt; mert az árpolda igazgatója megengedte nekik, hogy némely nagyobb ünnepeken elmehetnek koldulni a templomok ajtai elé.

E külvárosi szegény-ápoló-intézet igen ezélszerűen van berendezve. Minden szobában négy szegény lakik, s ezeknek kötelességök egyuttal a tágas szobát tisztán is tartani, az elgyengült vagy beteges egyént mindig olyanokkal osztják egy szobába, kik képesek helyette is elvégezni a csekély tisztogatási munkát. — Nyáron este felé ugyan a fákkel beültetett ádvoron szoktak pipázgatni az elaggott szegények, de most kiki saját szobájában huzta meg magát. — Ilyenkor nem szabad egymást meglátogatniok; mert ha többen összesereglenének egy szobába, bizonyára csak saját maguknak ártanának a rossz lég beszívása által. Ez okból vannak tehát csak négyen az előbb leirt szobában is, melyet most már ne is hagyjunk el.

— Mihály bácsi megpiszkálhatná egy kissé a tüzet abban a kályhában — szólott egyik koldus a kályhához legközelebb ülő másiknak.

— Hm! felelé a megszólított, míg kimondod, addig meg is tehetted volna.

— Meg ám, csak az a hatvanöt esztendő ne nyomná anynyira lábaimat.

— Az enyimet már 89 év sulya terheli, mégis én mozduljak? No jó, ne busulj, megteszem szívesen, hála Istennek még bírom magamat, felelé ismét a sűrű ősz fürtökkel borított fejű koldus, s könnyedén ment a kályhához.

— Hát aztán hogyan történt? kérdé a harmadik fogatlan s ez okból beesett állu szegény azon negyediket, ki lecsüggesztett fővel térdére könyökölve ült az ablakhoz legközelebb álló ágyon.

— Hogyan történt? sohajta a kérdezett. Elhagyott, folytatá keserűen, s azóta nem hallottam felőle semmit is, pedig de szerettem őt! de szerettem volna még egyszer ölelni s úgy halni meg! Csak azt tudnám, hogy boldog-e? Oh tudom, hogy szenved szegény, tudom hogy fázik, s talán nincs egy darab rongya sem eddig, a mivel szegény gyermekét, az én kis unokámat beföldné! Oh lehetetlen, hogy boldog legyen, nem hiszem, hogy nyugodni hagyná lelkismerete; mert elhagyta, koldussá tette nyomorult apját. Pedig de szeretném, ha boldog volna! — Oh hiszen gyermekem ő mégis, miért kívánnék neki rosztat?

— Ebből bizony nem sokat értünk, mondá az egyik koldus.

— Minek is kérdeznek? viszonzá a beszélő, tudhatnák, hogy fáj a multak sebet felszaggatni!

— Nem úgy van az ősém! felelt az öreg Mihály bácsi, ki épen most igazította meg a tüzet. Igaz, hogy nehéz és fájdalmas a már hegedő sebeket feltépni, de ha ezt részvevő barátok közt teszi az ember, akkor mintegy megoszlik a fájdalom ezek közt is, s így a szenvedő csak egy részét viseli annak, mit előbb egészen viselt.

— Köszönöm a részvétet, folytatni fogom, válaszolá amaz meghatottan.

Erre a három öreg kiköhögte magát s közelebb huzódva a beszélőhöz, figyelmesen hallgatott. — Az egész beszéd alatt, melytől sem tartott sokáig, néma esend volt, s csak néha halatszott egyik vagy másik pipálóknak pöfögése, a mint erősen szivta öblös cseh pipáját.

— Ott hagytam el, hol, midőn ismét beszélni kezdettem, szavaimra senki sem felelt. Kiáltottam, csak a néma falak visszahangzottak fájdalmas hangomtól. Végre mintegy elkábulva a harag- és fájdalomtól a mellettem függő esőngetyűszárt megrántottam, mire a szobalány bejött s karjára támaszkodva szobámba mentem és lefeküdtem. Oh mily kínos éj volt ez! de mily kínos volt a felébredés!... Először is leányomért küldöttem, de a szobaleány csak egyedül jött vissza, mondván, hogy leányom nincs szobájában. sőt ágya sines felbontva. Mintha kést szurtak volna szivembe, úgy fájt az! — Átkoztam magamat, hogy miért voltam oly keményszívű iránta, pedig ő bűnös volt! De mint a bibliai ember a tékozló fiúnak, mint az Üdvözítő a bűnös Magdolnának, én is megbocsátottam volna neki; mert hisz apja voltam, s csak büntetni akartam haragommal, csak igazí bánatra akartam szívét indítani. — Most már késő minden!... Nem volt oly tagom, mely e hirre iszonyu kint nem érzett volna! Először is azon gondolatra jöttem, hogy megölte magát, s e gondolatra majd megfagyott vérem. — „Nem találtál semmit szobájában?“ kérdém sürgetve a szobaleányt, mire ő egy a leányom által ott hagyott levélből azt olvasta ki, hogy elment a segéddel, hogy ne is kerestessem őt, s a levél végén bocsánatot kér tőlem. Oh miért nem szóval kérte azt, én megbocsátottam volna neki, csak ne hagyott volna el, csak ne rohant volna a veszélybe, a bűnbe. E lesújtó esemény után boltomat bezártam, de mily nagy volt rémtülemem, midőn a vizsgálók azt majdnem üresen találták! — Segédem több mint fél év óta nem hozatott semmit, s hitelezőimnek nagy részét nem elégítette ki, pedig én mindent rá bíztam. Ő volt jobb kezem, s bár annyi jót tettem vele s fiamként szerettem, mégis közel 20-ezer forintig meglopott, leányomat elesábitotta s elrabolta, házam beesületét tönkre tette s engem koldussá tett. — Azt beszélük az emberek, hogy leányom is részes volt a rablásban, de én ezt hinni nem merem. Ő nem tudta azt, hogy kivel ment el; mert úgy nem hagyott volna itt! — Ő nem tudna enni azon pénzen vett kenyérből; mert eszébe jutna neki, hogy édes apja valamely ajtó-küszöbön az éhhalállal küzd. — Nem, ő nem volt, nem lehetett részese ama bűnnek! — A hatóság igaz, hogy azonnal nyomozni kezdte a szökevényeket, de mindez ideig hiában. — Pár hóig még ott időztem szülőhelyemen, de nem akartam ott koldulással tengetni életemet, hol egykor oly boldog voltam. Nem akartam hallani az emberek gunyos megjegyzéseit, nem akartam házam szégyenének élő oszlopa lenni! Egy szegény gyermeket fogadtam, ki ide Bécsbe vezetett — gyalog. — Hogy ide értem, boldogult nőm testvérét szándékoztam fölkeresni, ki szintén kereskedő volt, föl is találtam a házat a hol lakott, de ő már innen kiköltözött a tenetöbe, őt árvát és egy gyászoló özvegyet hagyván hátra. Nem is kérdezősködtem tovább a házmesternél s fájó szívvel távoztam el a küszöbről, s azóta koldulással kerestem mindennapi kenyeremet.

— Hát mondja csak, hogyan jutott be hozzánk? kérdék megindulva az öregek.

— Nehány nappal ez előtt reggel a 8 órai mise alatt a sz. István templomának ajtaja előtt ültem, midőn egy kéz érinté meg vállamat s e szókat hallám: „Mi neve önnek?“ Megmondtam nevemet, mire az ismeretlen lelkendezvé felelé: „Csakugyan ön az! Oh mint örülök az isteni Gondviselés ama esodálatos művének, mely bennünket összehozott. Már három nap óta nézem önt, s csak most, mintegy belsőleg ösztönözve az édes sejtelem által szólítám meg mint az én legjobb barátomat, ki a magyar forradalomban a halál torkából szabadított ki.“ — Hát Braun urhoz van szerencsém? kérdém, valóban igen szép öntől, hogy jötevőjét a koldusban is fölismeri.

— Hát micsoda jót tett velem? kérdék az öregek kíváncsian.

— A hatvani esatában lövést kapva leesett lováról, s mégis mikor én arra nyargaltam, rám lőtt és megsebesített. — Erre legényeim össze akarták aprítani, de én nem engedtem és így megmentem életét. — Azonnal emlékpénzzel kínált meg, melyre néhány köszönő szót s nevét írta irónnal. Én viszont ezt tettem. Csodálom, hogy annyira feldult arezomra ráismert.

— Nem szokta az ember elfeledni, ki oly nagy jót tesz vele, mint maga tett a mi árpolda-igazgatónkkal! jegyzé meg egyik koldus.

— Még egy keveset beszélt velem, azután saját kezével vezetett e jó helyre. Áldja meg érte az Isten.

— Ne ez igazán szép volt tőle.

— Oh csak leányomban lett volna a könyörületnek, melylyel ez idegen ur viseltetett irántam, csak egy század része, most nem kellene e szomorú falak közt töltenem az életet, pedig vele mennyivel több jót tettem! Itt elakadt az öreg világtalan koldus, s fejét szomorúan esüngeszté le.

— A hallgató három szegényt annyira megindította e szomorú elbeszélés, hogy hamarjában vigasztalni sem tudták a fájdalomtól lesújtott apát. Egyik a másik után verte ki öblös esch pipáját, s egyre azon gondolkodtak, hogy hát mit is kellene most mondani?

Néma esend volt a szobában, csak kün fújt erősen a szél zörgetve az ablakot s esapkodva a havas esőt. Ha a lámpák nem világítottak volna, éjszakai sötétség lett volna az üres utczákon, pedig még esteli hat óra csak most mult el.

Azon szobában is, amelyben az elbeszélteket hallottuk, jó vastag sötétség volna, ha az ablak elé állított lámpa nem vetné be világát a homályos füvegén. Oh sok szegénynek házát megvilágítják az ily utczai lámpák! mért ne fordíthatnák ezt hasznukra az árpoldában is? ugyis kárba veszne most künn a világság, mert senki sem élvezi.

Kopogtak az ajtón. Azután egy sánta, középkorú férfiú lépett be azon, kezében levelet tartva. Hanzinak hívták a belépőt, ki olyan mindenese féle volt az árpoldában, s minthogy egészség dolgában sem állott igen rosszul, levélhordónak is használták.

— Hollósy urnak levele jött, hamar válaszoltak multkori levelünkre, szölt a belépő.

Megjegyzendő, hogy Hollósy mihelyt állandó lakást nyert az árpoldában, levelet íratott volt lakhelyére Magyarországra, hogy a hatóság, ha tán a szökevényeket megtalálná, őt erről értesíthesse. A levél hamar megfordult.

— Legyen szives felolvasni, titok ugy sinez benne, szölt a világtalan.

Gyertyát gyújtottak, s Hanzsi az asztalhoz menve feltörte a levelet s olvasni kezdett:

T. Hollósy ur! Ez előtt két hónappal jött Berlinből leányától egy levél önhöz. Ezt biróilag feltörtük, s másolatát a berlini hatósághoz küldtük meg a szökevények kézrekeríthetése végett. Berlinből még válasz ugyan nem jött, de mintán ön a napokban küldött levelében hollétéről tudósította a hivatalt, leánya levelét mellékelve küldjük, boesánatot kérve a feltörésért, noha erre ön által felhatalmaztattunk. — A hatóság.

— Leányomtól jön a levél? olvassa kérem. Szölt a vak lelkesedve.

A levélhordó ezt olvasá: „Kedves Atyám! Már többször intéztem könyvtől ázótt soraimat könyörülő szí véhez, de kegyelmét még nem olvasám. Valami erős sejtetem azt sugja, hogy eddigi leveleimet férjem nem adta póstára, azért bátorodom most az

ő tudta nélkül tiz hónap után végtelenül szeretett atyám lábaihoz borulni soraimmal, s a világtól, sőt attól is, a kít szerettem, földig alázva, a bánat legforróbb könyeivel kémi boesánatát. Arra kérem először is oh atyám, hogy vegye le rólam az iszonyu atyai átkot, mely velem nyugszik, velem kel, megkeseríti a falat kenyeret, ha könyeimtől ázóttan számhoz veszem. Könyörüljön rajtam oh atyám! vegye le roskadozó vállaimról, bünös lelkemről ama borzasztó átkot, melynek iszonyu hangját én ugyan nem hallám; mert mint férjem mondá, akkor feküdtem élettelenül lábai előtt bánatom első pillanatában. Vegye le rólam; oh mert ez üzótt el a hajlék alól, hol egykor oly boldog voltam, szánya meg szerenesétlen gyermekét, ki idegen földön szeretetlen emberek közt kesereg iszonyu büne miatt. Csilapítsa le irántami méltó haragját, mely ama rám nézve oly borzasztó pillanatban azt mondatá nemes szívével, hogy inkább egy ebt, mint engem fog ölelni.“ —

— Szegény gyermekem de megcsaltak! sóhajtá az öreg és sirt. Jó szíved megsughatta volna, hogy egy szerető apa ilyesmit nem mondhat.

— Ne tekintse — folytató az olvasást, — oly iszonyu bünnek, hogy elhagyám; mert nem a szeretetlenség hiánya, mely soha ki nem aludt lelkemből, hanem ama kemény szavak készítették a vétke lépés elkövetésére.

— Oh mily iszonyu hazugságot gondolt ki ama nyomorult, hogy megölje boldogságodat!

— Ha első bánatom nem volt képes szerető atyai szívet megingatni, a megtört lélek alázata előtt ne zárja be azt, könyörüljön rajtam s oldjon föl az átok alól.

— Még nem is kértél, csak vétkeztél, s már nálam meg volt a boesánat.

— Azt is tudtára adom kedves atyámnak, hogy eljöttem után ugy három hóig böségben és kényelemben éltünk, férjem azt mondá, hogy örökölt...“

— Mondtam ugye? tudtam... szakítá félbe örömmel a vak, hogy leányom ártatlan, hogy mit sem tud arról, hogy apja meg-rablójával szökött el. Hála neked Isten.

— De a pénz csakhamar elfogyott; mert elfeeseérlé ledér nők között, kik miatt engem megvetett. Azóta egy kis boltban sinlőzőm esábitóm oldala mellett, ki noha folyton csak keserűséget okoz; mert szegény kis gyermekem születése óta, kít ez előtt három hónappal temettünk el, arezum rózsái elhervadtak, még sem enged távoznom, hogy szolgálni mehessek, nehogy, mint mondá, megszölják érte az emberek!

— Megmondtam, hogy mi a polgári házasság gyümölese előre, bár elhitted volna jóakaró szavaimat, de te felvilágosultabb akartál lenni apádnál, sőt magánál az Üdvözítőnél. Keserű okulás, ugy-e bár. — Oh de még hányan fognak ugy járni, mint te szegény leányom, míg a világ megváltozik. Egy szép életet áldoztál föl a tapasztalásért, melynek eredménye késő bánat s könyhullatás lett. Oh annak az embernek, kinek agyában megfogamzott a polgári házasság eszméje, elég gyötirelem lesz a sirjában, ha lelkét a megesezt nők, elüzött s koldussá tett árvák és a kesergő szülők könye fogja égetni!

— De ha végtelenül szeretett atyám megboesát szerenesétlen gyermekének, ugy legyen szives tudatni velem, hogy utolsó áldásával térhessek Teremtőmhöz, s mi nem sokára be fog következni, — érzem; mert testben és lélekben beteg vagyok. Vagy pedig ha életben maradnék, szétszakítván a bünös köteléket, mely esábitómhoz füz, engedje meg, hogy édes házamba mehessek, s kedves jó atyám nemes szívére borulva, áldó karjai közt lehelhessem ki árva lelkemet. — Atyai szeretetébe ajánlva magamat maradok örökre szerető leánya. Adél.

(Vége következik.)

Ujváry Ferencz.

Svájezi levél.

Einsiedeln, május 13. A múlt hó vége felé a svájezi püspökök rendes összejövetelüket tartották. Mindig tiszteletreméltó egy kath. püspök, s jó jel, ha a kath. nép tisztelettel tekint föl főpásztorára, s tisztelettel és bizalommal viseltetik iránta. Annál tiszteletreméltóbb több püspök, egy egész ország főpásztorainak gyülekezete. Még mennyivel magaszosabb s nagyszerűbb az egész föld püspökeinek összegyülekezése a szent atya körében, mint a minőt nemsokára Rómában fogunk látni!

Valószínűleg éppen az egyetemes zsinat szolgáltatott okot arra, hogy az idén püspökeink már kora tavasszal összegyülekeztek. Kétségtelenül nagyfontosságú tárgyokról tanácskoztak.

Az idén Solothurn, a bazeli püspök székhelye fogadta falai közé a tanácskozó svájezi főpásztorokat. Valamint a svájezi püspöki székek korukra nézve nagyon különböznek, úgy maguk a püspökök is. Míg Chur és Sitten (másként Sion) püspöki székei a ker. egyház első századaiból valók, más püspökségek csak újabb időben keletkeztek vagy nyerték mostani kiterjedésüket.

A svájezi püspökök legidősbje Prenek Péter János, sitteni püspök, ki legközelebbi június 30-án ülendi meg püspöksége 25 éves jubileumát. Marilley István, Lausanne és Genf püspöke majdnem 10 évi száműzetése alatt megőrizte az egyház iránti törhetlen hűségét, s 1856 óta szilárd kézzel kormányozza megyéjét. Néhány év előtt Genf ifju plébánosában, Merimilod Gáspárban, hebroni püspökben jeles segédet nyert; ez a reformatio ideje óta az első püspök Genfben, Kalvin ezen ősi fészkeben, s mint ilyen Szalézi Sz. Ferencz utóda. Bazeli püspöke Lachat Jenő, szent-galleni Greith Károly János, kit széles tudománya és az egyház szabadságának bátor védelme messze földön ismeretessé tett. Chur ősz püspökét Florentini Miklóst (született 1794-ben) Solothurnban nem rég kapott segéde, Willi Gáspár képviselte. Ez két hónap előtt — martius 7-én a mária-einsiedelni apátságban, melynek tagja volt, szenteltetett püspökké. Azért martius 7-dike valódi örömnapp volt mind az einsiedelni kolostorra, mind a plébániára, melynek a püspök 15 éven át buzgó lelkesége volt. Korábbi időkben az einsiedelni benedécs kolostora ismételtén adott Churnak és Constanznak püspököket; de ötszáz év óta Gáspár az első, ki innen püspökké lett. A püspök-szentelés általán is szép és megható; de kétszeresen az, ha a fölszentelt szerető rendtársak és szeretett hívek környezik, kik örülnek ugyan szerencséjének; de még sem fájhatják el az óhajt, vajha az, ki méltóságra emeltetett, ezután is köztök maradhatna. De az engedelmességen és áldozaton is Isten áldása van. Az einsiedelni kolostornak jelenleg 100 tagja van.

A svájezi püspökök nem mulasztották el Ő Szentségének aranymiséje alkalmából feliratban hódolatukat kifejezni. Ugyanazon alkalomból 800 svájezi áldozár egy Rómába küldött Alumban ígérte, hogy a szent atyáért szent misét mondandanak.

Zárkövetétel

Esztergám, május 22. — Elvégre befejezéshez közeledik az esztergami bazilika. Talán soha nem dolgoztak rajta oly erélylyel, mint most; csak az oszlopok befejezeteinek díszítésével 30 szobrász és kőfaragó foglalkozik, valószínű tehát, hogy őszig teljesen készen lesz. Minthogy újból csupán a homlokzat épül, (a többi munka gyökeres javításokra terjed) s a homlokzat tetejét érték el, ma tétetett föl a zárkö, s ebbe a

különféle érmek, emlékek. Ezen zárköbetétel ünnepélylyel történt. A csarnokba gyűlt a közönség, hol a holnapi püspökszentelés alkalmából sok egyházi és világi ur volt jelen, és Ő hercegségét négy óraker a nagy harang zúgása közt fogadtuk. Felolvastatott a pergamenra írt okmány, hol a bazilika építésének története előadatik, mire Ő hercegsége megengedte, hogy míg hely van az okmány alján, írják alá neveiket a jelenlévők. Hlyképen sokan örökítették neveiket és arczképeiket, mert ki fényképpel rendelkezett, szintén elfogadtatott. Ekkor az okmány, emlékek, fotografiák, a székesegyház alaprajzai, a megyei névtár, stb. egy üveghengerbe tétettek, mely légmentesen elzáratott. Az üveghenger bádogszelenezébe, mely ólommal összeenyveztetett. A felkoszoruzott bádogszelenezét, a papaüvendékek éneke mellett a csarnok tetejére vitték, és a lobogókkal, koszorúkkal feldíszített állványokon helyezkedtünk el, holott elkezdődött a vallási beszentelési szertartás.

A imák végeztével a jökora szelenezét a virágkoszorúkkal együtt a kivájt kőbe tette Ő hercegsége. Az űr, valóságos koporsó, sarcophag alakú volt, közel volt tehát a temetés gondolata. — mert jelvényileg, — ábrázatilag az örökítendők csakugyan eltemetettek. Hol kezdődnek az örökkévalóság, ha nem lenne halál, temetés? Ezen sirbatétel, és annak elgondolása, hogy midőn ezeket kíváncsian bontogatni fogják, mi már nem por és hamu, hanem a napfényen repkedő parányok leszünk, meglehetősen komoly eszméket keltett a jelenlévőkben. Ama jövő századokban, mikor az iskolás gyerekek napfénylyel fogják írni gyakorlataikat, hogy fognak csodálkozni a mostani fényképeken, melyek képtelenek visszaadni az arczszínt, hanem csak árnyalnak. Micsoda eszmékkel fejben fogják olvasni az okmányt, vagy ha ez megsemmisülne, az emlékpénzeket? Ha vajjon, magyar fog-e uralkodni a tájon, vagy éjszaki csordák, immár művelt szokásokkal fogják nagyító üvegekkel betűzni a magyar pénzeket, s azt mondják rá: egy kivészett nemzet pénzei ezek, mely belső visszvonásban elgyengülve, elnyomatott a rokotalan nemzetektől...?

A kökoporsóra márványlap tétetett, melyen aranyozott kereszt és az évszám ragyogott. Ő hercegsége ezüst lapáttal tette rá az első vakolatot, a többit Lippert az építész. Ekkor megszólaltak a harangok, mozognak a kattogó gépek, esikrogognak a esigák, és alulról emelkedik egy rengeteg kődarab, szintén felkoszoruzva, és közeledik az állások feletti vas-síneken, hogy dugasz gyanánt befedje a sarcophagot. Ez a mily váratlan meglepő, oly érdekes jelenet volt. A nem tudom hány száz mázsányi kő kiemelkedése bámulatos könnyűséggel az űrbe illesztetett, mire Ő hercegsége ezüst kalapácesal, taraczkok durrogása között a kőre ütött, és ezzel bevégeztetett a szertartás. A háttérben az állások között felütötte sátorát a fényképész, és minden jelenetet lekapott. Az állásokon volt egy erkély rögtönözve, innét Ő hercegsége a bazilika terén összesereglett népre főpapi áldást adott. Végezetre az építész itta a szokásos áldomásokat, ledobálva a poharakat, melyek közül egy sem tört el.

A negyedik évtized múlt el, mióta építik a bazilikát. Negyedik áldornagyunk áldozza jóvedelmeit, hogy az Istennek méltó lakot emelhessen. Valamint négy szent író készíté az evangéliomot, a sentírás lényegét s betetőzte azt szent János, a legnagyobb életkort érve el; adja Isten, hogy a magyar Sion egyházának befejezője jánosi kort érjen el, s lássa díszben a vallást, boldogan nemzetét.

Z.

M i u j s á g ?

— IX. Pius pápa ő szentsége e hó 13-kán ünneplé esendes visszavonultságban 76-dik születésnapját.

— Ő Felsege april 11-kén kelt legfelsőbb kabineti irattal Vanesa János gyulafehérvári és fogarasi gör. kath. érseknek a titk. tanácsosi czimet díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— Esztergamban május hó 23-kán Lipovniczky István nagyváradai püspök ő mlga, Zalka János győri megyés és Szabó József segéd-püspök segédlete mellett, püspökké szenteltetett. Tartsa Isten évek hosszú során át.

— A kalocsai főegyházmegyéből írják: Császártöltés május 18. Nálunk a kath. autonomiai választás ma ment végbe. Községünk a következő kath. férfiakra szavazott: Gr. Szécheny Antal, b. Redl Gyula, Lonkay Antal, Szécsenyi József bács megyei főügyész, gr. Zichy Nep. János, Latinovics Illés. — Póttagokul megválasztattak: ifj. b. Rudics József, Tavassy N. ő-besei birtokos, Majer Károly kath. írő.

— Győrből jelentik: hogy a győregyház megyei gyömrői plebániában az autonomicus választások következőleg ütöttek ki: Gyapay Dénes, Ghicz Kálmán, Tóth Bálint, gr. Zichy Bódog. — Póttagok: gr. Niezky Kálmán, Jankó Mihály.

— Kovács József apát-kanonok ő nga ft. Liegerhoffer János pápai gyóntató társaságában pénteken este szerenésesen Rómából visszaérkezett. — Ő nga csak őszszel térend vissza az örök városba, hogy a zsinati munkálatokban ismét részt vegyen. Főt. Liegerhoffer János, mint halljuk, főt. Dánk Agap definitor társaságában Péter-Pál ünnepére tér vissza Romába. — Ft. Strebiczky Alfonz capucinus definitor mint apostoli visitator Svájcban tesz körutat, s azután rövid időre hazájába jó. Ugyan ő róla azt a kedves hirt hallottuk, hogy valószínűleg az egész rend generálisává fog választatni. — Romában élő művész hazánkúia Szoldatics nevével a nyarat szintén Magyarországon, legnagyobb részt Fűreden fogja tölteni.

— Magóry Endre veszprém megyei áldozár szombaton mellbetegség folytán Pesten hirtelen elhunyt. Az ő. v. f. n.!

— Bártfáról írják: Leánynevelő intézetünket, mely a sz. Vizeze társulatbeli nénikék vezetése alatt tíz év óta árasztja városunkban és a környéken a nevelés áldásait, f. hó 6-án igen nagy veszteség érte. Akkor mult ki hat hétig tartott tudőgyuladásban, nevezett intézetnek főnöknője, Windsperger Karolina, ki a tudományokban ritka képzettséggel, a nyelvekben nagy jártassággal, de különösen a kézimunkákban paratlan ügyességgel bírt; e mellett nyájas, megnyerő modoru volt. Nyugodjék békében!

— Kérelem. Azon tiszt. tag urak, kiknél az „Officium divinumból“ még eladatlan példányok vannak, kéretnek, hogy azokat mielőbb visszaküldeni sziveskedjenek.

— A Szent-István-Társulat ügynökségéhez legújban érkeztek igen csinos aranysegélyű esipkés photograph képek, darabja 15 kr, és díszes fehér esipkés szinezett képek darabja 10 kr, ugyszintén különféle szinezett és barna képek száza 2 frt 30,— 2 frt; 1 frt 80 — 1 frt 50 — 1 frt 30 — 1 frt, 80 és 60 kr, acél-metszetű képek dbja 5 és 3 kr.

Társulati értesítő.

Kimutatás a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről: Ocsovszky Ferenc primási könyvtárnok 100 frt; Munkay János esp. kékkői pleb. 65 frt 40 kr; Pleininger Ferenc dunaszékesői pleb. 9 frt 45 kr; Széll János zalabéri pleb. 6 frt 30 kr; Kossela János szentszéki jegyző Nyitráról 179 frt 55 kr; Kankala József szepesi püspöki titkár 535 frt 65 kr; Tóth János kir. tanácsos és elemi iskolai főigazg. Szegeden 214 frt 20 kr; Németh József szentszéki jegyző Temesvárról 450 frt 45 kr; Razgha Lajos tabi pleb. 31 frt 50 kr; Madarassy Lipót jászói premontrei r. tanár 9 frt 45 kr; Schlosserik József losonezi pleb. 114 frt 90 kr; Vaáry László munkácsi jegyző 100 frt; Poszler János esikmundszenti lelkész 33 frt 17 kr; Radics Pál nagylaki pleb. 22 frt 5 kr.

Adakozások a Szent-István-Társulati házra:

Árossy József kassai nagyprépost magyar földtehermentesítési kötvényben 100 frt; Kolláresik István rozsnyói püspök 450 frt; Tölgyessy István esp. és szőlgyéni pleb. 100 frt.

Adakozások a Szent-László-Társulat részére. frt kr.

Az esztergami főegyházmegyéből: a radonai kerület 8 frt 64 kr, a krakováni plebánia 151 frt 55 kr, az ürményi kerület 6 frt, az alsó-dombói plebánia 6 frt 30 kr, Lopassó főkegyház 2 frt 80 kr, a czipferi plebánia 120 ft 60 kr, lévai ker. 1 ft 87 kr, komáromi plebánia 13 ft 88 kr, hédervári ker. 38 ft 26 kr, nagyeztényi ker. 6 ft 76 kr, nagyhindi pleb. 17 ft 28 kr, bakai plebánia 19 ft 50 kr, a budapesti kerület 10 ft 70 kr, a lekéri ker. 16 ft 56 kr, budai főkegyelet 109 frt 6 kr, szentjánosi ker. 2 frt 70 kr, Ocsovszky Ferenc 4 ft, a somorjai kerület 4 frt 14 kr — összesen 540 60

Bold. Girk György pécsi püspök hagyatéka 100 —

Oltványi István esanádi nagyprépost 10 —

A pannonhegyi főapátságól: lázi plebánia 10 ft, füssi plebánia 4 ft 30 kr, bársonyosi pleb. 1 ft, tárkányi pleb. 15 ft 50 kr, deáki pleb. 2 ft 20 kr, a szentmártoni convent 15 ft, szentiváni pleb. 9 ft 72 kr, tényői pleb. 4 ft 60 kr, bakonybéli plebánia 5 ft 44 kr — összesen 67 76

Az abaligeti plebánia hívei 15 —

A pótfai 1 —

A kajali plebánia hívei, névszerint: Csepreghy Apollónia, id. Kiss István, id. Kiss Ignác, Materényi János egyenk. 72 kr, Kiss Anna 50 kr, ősz. 3 38

A tósnýára s di hívek, névszerint: Kudlik Mihály, Szilvásy Máté, Fehér József, Fehér Antal, Fehér János, Szarka János, if. Szilvási István, Csizmár József, egyenkint 72 kr — összesen 5 76

Pehám Imre thersianumi tanár gyűjtése: Visontay Homoky Imre apát, Fertig János áldozár, Pehám Imre tanár, Pócsa Béla, Vértesy Géza, Tallián Jenő, Hegyessy István, Bellaagh Zoltán, Nagy N., b. Fiszter Lajos thersianumi növendékek egyenkint 1 frt — összesen 10 —

Brázóy János mezőpetrii pleb. 1 ft, Pados János zsámbéki pleb. 1 ft, Hérits Antal ezinfalvi pl. 72 kr, Váray János lévai kaplán 72 kr — összesen 3 44

Jótevény adakozások. A jeruzsálemi árvaházra: Markovics János veszprémi kanonok 10 frt. — Péterfillérül: özvegy Francia Márta 1 frt, Vargus Jánosné 1 frt.

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lipót-utca 11. sz.) — Felelős szerkesztő: Füssy Tamás.